

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 7. Se Deus exhibet in paupere, in quo tuam erga illum possis operibus
probare dilectionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

ria, quibus ad Deum accedat. Dicitur mihi, quia hoc fiet ratione? Quid ego dare Deo possum, quod ei potest prodelle? Vbi sunt illi manus, quibus ea recipiat, quae cum illo diuiliam, non eas conspicio? Nec ipse pauper est, vt bonorum meorum indigeat, nec infirmus, quatenus foveam, nec captiuus, quem redimam. In hunc finem modum inuenit praclarissimum: ipse se transfiguratur in personam pauperis, infirmo, captiuo, spoliato, suas manus in pauperis mutat manus, ita vt, dum ex his vnum vides, in eo Deus ipse tibi sit considerandus.

Matt. 25. Huius te certiore facit, dum ait: Quod vni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis. Dum vides pauperem, manus extendentem, ne illas attendas (monet te D. Petrus Chrysologus) vt huius manus indigni sed vt ipsius Dei manus, qui pauperis manibus quas vides, abscondit suas, quas non vides: Manus pauperis, gacophilacum est Christi: quia quicquid pauper accipit, Christus accipit.

Car. 8. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

quis quilibet pauper accipit, Christus accipit. Cum infirmum vides v lheribus laicorum, qui tuam reposcit misericordiam, hoc reputa, quod Deus ipse sit, qui iacet languidus, qui a te postulat subsidium; qui ad amoris tui exercitium, se pauperem exhibet in paupere, infirmum in infirmo, in captiuo captiuum: sicque semper haec ita coniungatur, vt perpetuo consideres (hortatur D. Chrysostomus) illud Dauidis: *Astutia d' x-*

modumque praescripsit, quo mea possum adimplere desideria. Quis ille, quae modo? Sanctus qui in terra sunt eius, misericors omnes voluntates meas in eis? Ipse se sub persona exhibet Sanctorum, quos habet in mundo, id est, egenorum, quos in terra posuit, illoque modo misericors cauit omnes meas v lmates, praecipiens ac designat, vt in eis mea compleam desideria: Misericors, rem significat facere mirabilem, eam desuo esse natu ali ad superiorem attollere qualitate, qua fiat vt illustrior, ita mirabilior. Hoc modo loquitur Dauid: *Scitote, quoniam vni-*

ficauit Dominus Sanctum suum. Attende modum, inquit Dauid, quem Deus mihi designat certe admirandum: *Ne mihi d' Dauid est vestitas,*

meis opibus laudis necessitatibus, mihi in alio subuenendi, munera ostendendi in ei erga me amonis testem? Mihi in propria facite haec non potes persona, illis enim nullatenus indigeo; verumtamen illa tua desideria ad meos conuertere charissimos, in meis illa comple: pauperibus: quae licet in eis siltere nec vita progredi videatur, illa tamen extollo, & a tantam eticho dignitatem, vt ad me accedat, mihi in paupere laudanti ueleries, me in captiuo desolato uisitabis, me in paupere puella uelentabis, me in plagiis laucio outabis; si uero hoc in paupere non egeris, in quo me exhibeo; vt me uideas, in mihi facere dedignaris: *Quid non feceris vni ex minimis meis, nec mihi feceris.*

Hac Dei est intentio: *Hoc mandatum habet. i. Tom. 32. mis a Deo (scribit D. Ioaimes) vt qui diligit x. i. Deum, diligit & fratrem suum.* Ex epistola e D. C. in 1. Augustini, alludit ad colloquium Christi cum Petro. Iam sepulchro reuoluit s Petrum i. interrogat: *Simon Ioaimes diligit me plus hi. P. resp. in. Ican. 32. det illi Petrus: Tu sis Domine, quia amo te. 15. Dixit illi Iesus: P. sic agnis meis: hoc eque no-*

dum semel aut bis, sed tertio i em repetit. Domine, Petrum i. interrogas an te diligit, respondet: diligo: cur igitur non praecipis, tibi sic elter feruiat, sed te as illi demoutras oes, signas agnos, vt eorum curam habeat diligentem? Magna hic latet mysterium. Amare, est alicui uelle bonum, & motus omnibus pro: rere. Iteceptas mihi bonum? mihi desideras benefacere? nihil magi potant me, totis v rous. A tamen qua ratione hoc perneiam non inuenio: bonorum in eorum tu Domine: on indige? En agnos, en o: cas meas, in illis ua comple desideria, in illi amulandis in illis quippe mensum offaro, nequsum in illis attende: caraque i. optam, meam.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

6 g. 3. etc.

Hoc mira uerborum explicauit Dauid proprietate. Diligebat Deum, & tantis eius beneficijs obstrictus, optabat praestare Deo obsequia, de bonis suis illi retribuere, eius necessitati subuenire, & anxius haeret, quia possit hoc facere ratione, quia hoc de Deo credit, quod nullis flagitanti commo is, quibus possit auxiliari nec otium egeat bonorum: *Dicit Dominus, Deus meus est tuus, quoniam bonorum meorum non eger.* Hebraei Deum nominant *Sadai*, id est, se ipso contentus, satur, nullis egeas: sic esse pronter, inquit Dauid, & in hoc, ipsum esse Deum meum, agnoscito. Verumtamen, ut benedictus Deus meus, qui mihi dedit occasionem,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

esse imaginare. His conformiter apte declaramus duas illas sententias, primam ex Dauide Rege: *Beatus qui intellegit super egenum & pauperem.* Secundam autem ex Salomone: *Miser cordia & veritas te non deserant.* Oculis corporis vident mendicium ascendat intellectus, ac Deum in illo cognoscat, factum pauperem. Ea de causa committit Apostolus misericordiam pauperibus exhibitam communioni: *Beneficentia & communione nolite obliuisci.* Sicut enim in communiione species cernis panis, credis autem sub illis verè esse Saluatorem, ita seruata proportione, vident egenum, in illo Christum esse crede quòd ipse sit, qui te rogat, ipse pauper, ipse gemens, ipse nudus & spoliatus. Sub ea ratione considerabat Abraham ipsos pauperes, idcirco eos ad viarum exitum praelolabatur, & ad ostium domus suæ: *In ipso seruire diei*, aduentantes excipiebat peregrinos. Illa temporis circumstantia exterius significata, animam declarabat interiorem, quòd scilicet Dei seruetur dilectioe, vnde & pauperibus benefacere ex Dei amore votis omnibus expetebat. Nouerat vir piissimus, quòd Deus sub persona lateret pauperis, vnde & illos obuius requirebat, & totus Argus indagabat, ostio tabernaculi sui egrediebatur circumspiciens, num videret aduentantem; & post puillum aduertit illas tres accedentes, quos credidit esse realiter peregrinos, & illico ceruo celerior grandæuus licet, illis prostratis in occursum, coram se pedibus humilis prosternit, orat instanter, ingrediatur rectum suum ab itineris labore requirem capturi, illis mysterio plenissimis verbis: *Domine si inveni gratiam in oculis tuis, ne transcas seruum tuum, sed asseram paucillum aqua, & lauate pedes vestros, & regni sitis sub arbore, ponamque buccellam panis, & consortio cor vestrum, postea transibitis* Admiranda plaue verba.

Primum. coram illis cernens adorat: *Adorauit in terram*, & loquitur in singulari: *Domine*, confestim autem mutat numerum singularitem in pluralem: *Requiescite sub arbore, lauante pedes vestros &c.* Quid est hoc? O Dei amicum, o pectus diuina restans dilectione! Deum amat, Deum quart, Deum inuenit, Deum adorat. Hæc illi prima incidit cogitatio, dum pauperes intueitur, Deum esse qui sub pauperibus adest absconditus, illi esse seruendum, subueniendum, auxilium prestandum, quasi illi essent curus Dei, de quibus Dauid canit: *Dominus in eis.* In illis Deum prouus adorauit, hono-

rauit, agnouit, allocutus est, ad ades inuitauit, prouide licet multi aduenient, illos ad primum ingressum alloquitur in singulari: *Domine*; & confestim aduertit illos plures esse, omnes vult ab itineris labore recreare, omnibus seruire, laudè omnes excipere, hanc enim esse sciebat Dei voluntatem, qui ut ille, qui Deum diligit sua possit implere desideria, illi seruido, latet absconditus in persona pauperis oppressi calamitate. Quinimo, ut nos in hoc reddat certiores, ipse Dominus aliquoties id egit, quod declarat Apostolus Paulus, dum eandem exponit historiam, quòd Deus figuram assumpserit pauperis, & ut talem se exhiberet, ita ut qui illum recipiebat, excederet se verum excipere pauperem, postmodum verò disticit ipsum fuisse Deum, cui sub figura pauperis seruierat. Ita in prædicta historia egit eum Abraham, profectus in persona trium illorum Angelorum, qui vices, vocisque tenebant trium in Trinitate personarum. Qui ut pauperes ac peregrinos se illi exhibebant, eo modo, ut crederet Abraham eos verè esse peregrinos, & tandem, ipsum esse Deum agnouit, quem hospicio suscepert, cui seruiret, pedes lauerat, in suis Angelis.

illi contigit (teste D. Chrysost.) sicut his qui retia laxant in capturam piscium, qui sapius, dum se pisces exturbare credunt, eorum loco se gemmas pretiosas, crystalli ramuscillos gaudent expiscari: *Quemadmodum piscator, iacto in mari reti, piscem quidem atrahit, atrahit autem frequenter, & aurum & margaritas, ita & Abraham captans homines, piscatus est caridm & Angelos.* Ita legimus de S. Martino, qui dum se puat nudum opereire vestibus pauperem, frigore tremulum redemum intellexit, quòd ipse Christus esset, qui sub figura pauperis nudi latebat abscondites. Nemo non miratur, quòd ad rem narrat D. Gregorius supponens, quòd hec voluerit explicite proponere, quia mouent nos efficacia exempli: *quantū uelēba. Quia ad amorem Dei, & proximi plerumque corda audientium, plus exempla, quam uerba excitant.* In Lycæonia Mauria uicinia, in monasterio degebat monachus annis ualde grauis cognomento Mastyrus: Die quodam ad aliud commigrauit monasterium, in quo pater quidam uitæ sanctitate clarus morabatur. Medio in itinere accirit illi vit immunda totus respessus horridisque lepra, ut omnibus corporis partibus, uelut foetibus tanem, uermisq; infectum, alter Lazarus, Non illum dedige-

Pf. 40.1. Ps. 3.3.

Hebr. 13. 16.

Gen. 18. 3.

Ps. 114.

Ps. 137. 18.

Ps. 114. 16.

D. Chrysost. 1. 2. 1. 2. 1. 2. 1. 2.

D. Gregorius 1. 1. 1. 2. 1. 3.

mans, velut dices hic epulo, pertransiit, sed approprians, quod tenderet inquisiuit. Respondit, quod ad idem, quo ipse, monasterium & quod illic sum habet domicilium, nec vitium progredi valeat, deficientibus sibi viribus, ut oculis patebat omnium. Pauperis miseretur monachus, pallio suo eum inuoluit, & in humeris scilicet deferret ad monasterium, cui iam cum esset proximus, huius actus pater spiritualis per revelationem didicit praestantiam, elataque voce ad monachos vociferatur: omnes accurrite, omnes adeste, aperite portas (a) frater noster adest Martyrus, Christum suis deficit humeris. Eadem hora seipsum Christus Martyrio magna maiestate & gloria reuelat, atque: Martyri dilecte votorum meorum, in terra me non horristi, in caelis ego te exalabo, & his dicitis, spectante Martyro ascendit in caelum, stetitque monachus caelestibus absque contemplationibus extaticus.

Exemplum

11

D. Greg.

Grande spectaculum (exclamat D. Gregorius) & nostra maxime congruum eruditioni. Non sufficit Christo (inquit) verbis alserere, id quod pauperi erogatur, vel in egentis praestator beneficium hoc a se ita recipi, quasi sibi ipsi daretur, aut praestaretur, sed insuper ut hoc nobis persuadeat, vere ac realiter scriptum in pauperem ac sortentem transfiguratur leprosum. Quae praecor, est modo Christi cum paupere comparatio? Quae carnis lux gloriosa, cum lepra inolita conuenientia? Quae corporis sui, gaudij & lucis omnis scaturiginis, cum putredine similitudo? Quid in humana carne sublimis carne Christi, qua est super Angelos exaltata? Et quid in humana carne abiectionis carne leprosi, quae inuoluitur vulneribus scinditur. Et exhalantibus fetoribus impletur? Nihilominus figuram induit leprosi, carnemque suam gloriosam, ut immundam exhibet contruendam, ut huius reuerentiam reddat certiore, credalque omni postposito dubio, quidquid aut dederis liberalis aut praestiteris misericors leproso, ipse sit, qui ea recipiat, quasi in propria carne ac persona, de quibus alias. Hoc supposito, grauer argumentatur D. Iohannes, qui non amat pauperem, quem videt, Deum quomodo amabit, quem non videt? q. d. Qui Deum non diligit quem pra oculis habet in persona pauperis, cui subuenire non dignatur, quomodo diligit, quare ratione subueniet secundum id, quod eum non videt? Hoc igitur est D. Iohannis argumentum: Nullus sine Dei dilectione potest saluari, qui

vero pauperi non liberalis succurrit, quem videt; Deum non amat: Scito igitur: Deum se nobis in persona pauperis exhibere: talis ergo nullatenus potest saluari.

Hinc sacra concludit Theologia, non esse metum consilium propositum diuiti, ut pauperi subveniat inopia, sed formale praeciptum est obligatorium charitatis, sub poena aeternae damnationis, huius tantummodo defectu, suo dare eleemosinam plus satis est, ut charitas amittatur per molym, quam in anima Spiritus S. demoratur. Ita intelligit D. Chrysostomus illud Apostoli: Spiritum non habere extinguere. Metaphoram deducit ex lampade lucenti, quae pro defectu olei extinguitur. A Thessa. quae anima lampas est, in qua dum quiescit Spiritus & lucet & ardet. Eo solo, quod oleo non fulgeat. Misericordia ad pauperes, frigidescit charitate, sanguescit, & extinguitur: Saepe contingit, etsi nihil irumpat, extinguatur flamma, cum defecerit oleum. Etsi venti non perflent vehementius, imber non ingruat durus, nec lapides iaciantur atrocius, defectu olei, extingui potest lampas etiam lucidissima. Et hoc quando? Quando elemosinam non facimus, extinguatur spiritus, qui non manet apud te, cum te videri immisericordem. Idcirco ut praeciptum obligatorium inungebat D. Paulus Timotheo: Diuitibus huius saeculi praecipe, Non dico, des consilium, sed praecipias: Facile tribuere, communica-

III.

Praceptum

1. Timoth.

1. Timoth.

Amos. 6.

1. Timoth.

1. Timoth.

1. Timoth.

1. Timoth.

1. Timoth.

1. Timoth.

1. Timoth.

1. Timoth.

1. Timoth.

1. Timoth.

1. Timoth.

1. Timoth.

1. Timoth.

1. Timoth.

1. Timoth.

§. 8. Homo quidam erat diues. Manifestat Dominus, diuitem illum fuisse cloacam peccatorum.

16 **E**X his, huius Evangelij sensum capimus le-
gitimum, qui nullus alius est, quam processus
viro cuidam intematus, quem Christus tri-
bus format articulis, exactius dispositus, quam
Bartholus aut Baldus disponere unquam potuis-
sent. Primo: habebat vir ille mundi huius substan-
tiam. Secundo: vidit fratrem suum necessitatem
habere. Tercio: clausit viscera sua ab eo; eratque
de grege eorum, de quibus David: *Adipem suum
concluserunt.* Eodem ordine quo illos proponit,
eisdem & probat euidenter, atque ex ijs senten-
tiam elicit condemnationis ad eternam mortem
penaeque sempiternas. Non dico diuitem aliorum
criminiu rerum non fuisse; quinimo sententia
erat ac colluues peccatorum. Graues quidem
Doctores notant quod in illo viro Christus omnia
designare voluerit Epulonis scelera in illis quas
refert circumstantijs, scilicet tribus. Prima: quod
diues erat. Secunda: quod induebatur purpura &
byssu. Tertia: quod epulabatur quotidie splendide.
Ad tria capita reducit D. Iohannes omnia mundi
peccata: *Omne quod est in mundo, aut est concu-
piscencia carnis, aut concupiscencia oculorum, aut
superbia vite.* Haec omnia in diuite illo pendere.
Primum est oculorum concupiscencia, nimirum
auaritia, de illa illum atquit dum ait: *Homo qui-
dam erat diues.* Non ait: habebat diuitias; hoc
enim nemo peccati insinulat: quinimo multi-
cum eis illas fideliter distribuentes euaserunt
sancti & beatitudinis praemia sunt assecuti: sed:
Homo erat diues &c. per hoc significans totam
eius essentiam consistere in diuitijs, hoc eius esse
officium, hoc exercitium, hoc vitam velut dum
dicimus: vir ille iudex est, mercator scriba
&c.

1. 1. con-
tra Pelag. Notant D. Hieron. a. D. Augusti. b. Theophi-
non longe lactus. c. D. Thom. d. modum Christi loquendi,
a princip. dum ait: *Diues difficile saluabitur; facilius est ca-
melum per foramen acus transire, quam diuitem in-
trare in regnum caelorum.* Quibus verbis impossi-
bilitatem indicat (testibus D. Hiero. & D. Augusti.)
c. in c. 19. sicut transire camelum per foramen acus impos-
sibile iudicamus: quod ibi non dicat Christus: ut
d. 2. 2. q. 9. qui diuitias possidet seu habet, sed, diues, nomen
enim diuitijs proprie de eo dicitur, qui totum
suum esse habet in diuitijs, nullum praeter illas
habet aliud esse, & quam agere de his, quia di-
24.

uitem esse, proprietates ipsi est & attributum, quod
totum implet subiectum. Vnde si (inquit D. Hieron.)
Patriarchas, qui licet diuites, intrarunt in regnum
caelorum, respondebo tibi, ne illos diuites dix-
eris, sed viros, qui diuitias habuerunt, carum. D. Hieron.
que tuerunt fidelissimi dispensatores: *Nec mihi Tal-*
Abraham, caterosque quos in veteri testamento di-
uites legitur, exemplo proponas, qui ingressi sunt
regna caelorum: cum ipsi diuitijs magis dispensato-
res Dei, quam diuites appellandi sint. Ita conuer-
titi licet, quod D. Paulus hoc loquendi modo
vltus, non eos condemnat, qui diuitias habent,
sed quod eos, qui contendunt diuites fieri, dia-
bolus illaqueat: *Qui volunt diues fieri, incidunt*
in tentationem, & in laqueum diaboli. Talis hic
infelix fuisse reprehenditur: *Homo erat diues.* Ani-
ma eius, eius intellectus, affectio, voluntas
his solummodo intendebat. Videtur autem
illum (teste D. Augustini) David rex digito de-
monstrare: *Eccce homo, qui non posuit Deum*
adiutorem suum, sed sperauit in multitudine diui-
tiarum. Inter illos censetur, qui vt fundamen-
tum ac certam tuerentur sententiam, duas tantum
in hoc mundo reperit familias: vnā eorum,
qui diuitias possident, alteram, eorum qui illis
carent, vno verbo, diuites, & pauperes. Illi, sicut
omnem statuunt euitatem, valorem ac pre-
tium, in habendo diuitias, in ipsis etiam totum
suum collocant studium, cogitationes, affectus,
animam, ac voluntatem, Dei immemores, non
Deo, sed suis diuitijs ex corde confidentes:
Sperant in multitudine diuitiarum suarum, quas
vt Deos suos adorant, ex ipsis namque sibi pro-
spera cuncta sperant, in praetensionibus, digni-
taibus, matrimonijs, suis malis laboribusque
certum expectant remedium; per eas se credunt
suis liberandos angustijs, nullos sibi medicos
defuturos, nullas in morbis medicinae: non ad-
uocatos iudices, suis in litibus sibi patrocinan-
tes, non amicos suis in praetensionibus: sic ve-
per illas negotijs suis in omnibus exitum sibi
spondant optatissimum. De his hoc oritur pro-
uerbium: Quantum potes tantus eris. Prouer-
bium auarorum & apacium innocentes opprimentium,
res alienas inuadentium, ait D. Aug. Prouerbum
est hominum mente perditorum, qui huic imi-
tentibus nihil agunt aliud, quam opes congerere,
cumulare, thesaurizare per las per nefas: Quale
hoc prouerbum: Quantum habueris tantus eris id
est, quantum habueris pecunia, quantum plus ac-
quisieris tanto plus poteris. Haec propositionem
loquebatur, hoc prouerbio ducebatur is, quem
David